

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 126/03-55

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. júna 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Union banky, a. s., Ul. 30. dubna 35, Ostrava, Česká republika, zastúpenej advokátom JUDr. Antonom Blahom, Advokátska kancelária, Mickiewiczova 6, Bratislava, vo veci porušenia čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zmenou Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2003 č. Spr 187/02-3 z 18. februára 2003 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. M Obdo V 8/2002 z 27. februára 2003 a takto

rozhodol:

Sťažnosť Union banky, a. s., o d m i e t a pre neprípustnosť.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. marca 2003 doručená sťažnosť Union banky, a. s., Ul. 30. dubna 35, Ostrava, Česká republika (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Antonom Blahom, Advokátska kancelária, Mickiewiczova 6, Bratislava, vo veci porušenia čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) zmenou Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2003 č. Spr 187/02-3 (ďalej aj „zmena rozvrhu práce“) z 18. februára 2003 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. M Obdo V 8/2002 z 27. februára 2003.

Zo sťažnosti, ako aj z doplňujúcich podaní doručených ústavnému súdu 26. marca 2003 a 3. júna 2003 vyplývajú nasledujúce podstatné skutočnosti.

Sťažovateľka požaduje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím vydaným podpredsedom najvyššieho súdu 18. februára 2003 tým, že zmenil zloženie senátu najvyššieho súdu určeného podľa rozvrhu práce platného na rok 2002 na konanie a rozhodovanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) v právnej veci vedenej na najvyššom súde od 20. decembra 2002 pod sp. zn. M Obdo V 8/2002, a to po začatí konania. Ďalej požaduje, aby ústavný súd zrušil rozhodnutie podpredsedu najvyššieho súdu z 18. februára 2003 o zmene zloženia pôvodného zákonného senátu najvyššieho súdu určeného podľa rozvrhu práce platného na kalendárny rok 2002 na konanie a rozhodovanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora v právnej veci vedenej na najvyššom súde od 20. decembra 2002 pod sp. zn. M Obdo V 8/2002. Zároveň žiada prikázať podpredsedovi najvyššieho súdu, prípadne predsedovi najvyššieho súdu, aby obnovil základné právo sťažovateľky na zákonného sudcu a na spravodlivé súdne konanie a aby zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. M Obdo V 8/2002 z 27. februára 2003. Napokon požaduje, aby ústavný súd vydal dočasné opatrenie, ktorým by odložil vykonateľnosť rozhodnutia podpredsedu najvyššieho súdu z 18. februára 2003 o zmene zloženia senátu najvyššieho súdu určeného podľa rozvrhu práce platného na kalendárny rok 2002 na konanie a rozhodovanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora v právnej veci vedenej na najvyššom súde od 20. decembra 2002 pod sp. zn. M Obdo V 8/2002 a uložil najvyššiemu súdu, aby sa dočasne zdržal vykonávania rozhodnutia z 18. februára 2003.

Na podnet sťažovateľky podal generálny prokurátor 20. decembra 2002 mimoriadne dovolanie proti rozsudku najvyššieho súdu č. k. 7 Obo 182/2000-569 z 29. novembra 2001, ktorým bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 37 Zm 415/99-232 zo 17. apríla 2000. Konanie o tomto mimoriadnom dovolaní sa na najvyššom súde vedie pod sp. zn. M Obdo V 8/2002. O začatí konania sa sťažovateľka dozvedela z výzvy najvyššieho súdu zo 14. januára 2003, na základe ktorej sa vyjadrila k obsahu mimoriadneho dovolania. V súlade s rozvrhom práce najvyššieho súdu na rok 2002 bola táto vec pridelená senátu, ktorý rozhoduje vec pod sp. zn. M Obdo V 8/2002. Sťažovateľka sa z médií 18. februára 2003 dozvedela, že podpredseda najvyššieho súdu rozhodol o zmene v zložení senátu najvyššieho súdu, ktorý mal vo veci konať a rozhodnúť.

Rozhodnutie podpredsedu najvyššieho súdu považuje sťažovateľka za bezprecedentné hrubé porušenie ústavného princípu vyjadreného v čl. 48 ods. 1 ústavy, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Zároveň je tým porušené aj právo na spravodlivé súdne konanie, tak ako vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka namieta jednak, že by podpredseda najvyššieho súdu mohol vykonávať právomoci predsedu najvyššieho súdu v čase, keď tento post nie je obsadený, keďže žiaden zákon to neumožňuje a takúto pôsobnosť nemožno podpredsedovi najvyššieho súdu zveriť rokovacím poriadkom, jednak že aj pokiaľ by sa vychádzalo z toho, že podpredseda najvyššieho súdu dočasne vykonáva pôsobnosť predsedu najvyššieho súdu, potom v danej veci mal vystupovať zo svojej pozície podpredsedu najvyššieho súdu zastupujúceho predsedu najvyššieho súdu a rozhodnutie z 18. februára 2003 nemal vydať vo vlastnom mene, ale v mene predsedu najvyššieho súdu, ktorého dočasne zastupuje. Okrem uvedených námietok je toho názoru, že rozhodnutie podpredsedu najvyššieho súdu z 18. februára 2003 je zámernou a nezákonnou zmenou zloženia senátu najvyššieho súdu v jej konkrétnej veci, keďže zákonným sudcom v zmysle § 7 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 335/1991 Zb.“) je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a je určený rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Do 18. februára 2003

uskutočňovali konanie zákonní sudcovia určené rozvrhom práce platným v čase, keď bola vec pridelená. Pokiaľ podpredseda najvyššieho súdu zmenil metodiku alebo spôsob konštituovania dovolacích senátov, mohol sa tento nový spôsob vzťahovať len na veci, ktoré napadli po platnosti zmeny, nie však na veci, ktoré boli už predtým pridelené. Uvedený spôsob zmeny rozvrhu práce vyvoláva pochybnosti o nestrannosti, vzbudzuje pocit manipulácie a dojem účelovosti a nedostatku nestrannosti súdu. Podľa § 26 ods. 3 písm. e) zákona č. 335/1991 Zb. v priebehu kalendárneho roka k zmene platného rozvrhu práce môže dôjsť výlučne, len ak sa zmení personálne obsadenie súdu, ak sa vylúčia sudcovia podľa osobitného predpisu uvedení v rozvrhu práce a tiež vtedy, ak nastane výrazné zaťaženie niektorých sudcov. Zmena v rozvrhu práce, ktorú podpredseda najvyššieho súdu vykonal, sa neopiera ani o jeden z týchto dôvodov.

Napokon poukazuje sťažovateľka na skutočnosť, že už celkom krátko po vykonaní zmeny v zložení senátu uznesením najvyššieho súdu sp. zn. M Obdo V 8/2002 z 27. februára 2003 bola odložená vykonateľnosť uznesenia krajského súdu č. k. 37 Zm 415/99-232 zo 17. apríla 2000 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 7 Obo 182/2000-569 z 29. novembra 2000, a to až do právoplatného skončenia dovolacieho konania.

Z vyjadrenia podpredsedu najvyššieho súdu doručeného ústavnému súdu 22. apríla 2003 vyplýva, že podľa jeho názoru nedošlo k porušeniu namietaných práv sťažovateľky. Zmenou Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2003 z 10. decembra 2002, ktorá bola vydaná pod č. Spr 187/02-3 dňa 18. februára 2003, sa okrem iných zmien v VI. časti rozvrhu práce upravilo zloženie senátu Cdo-V, M-Cdo-V tak, že predsedami senátu a zároveň jeho členmi sú JUDr. Agnesa Čierna, JUDr. Milan Ľalík, JUDr. Jaromír Svoboda, JUDr. Daniela Sučanská a JUDr. Eva Sakálová. Náhradníkmi sú JUDr. Pavol Dzurilla a JUDr. Jana Bajánková. V VII. časti rozvrhu práce sa upravilo zloženie senátu Obdo-V, M Obdo-V tak, že predsedami tohto senátu a zároveň jeho členmi sú JUDr. Juraj Seman, JUDr. Jana Zemaniková, JUDr. Margita Fridová, JUDr. Alexander Vietor a JUDr. Jozef Štefanko a náhradníkmi sú JUDr. Peter Dukes a JUDr. Anna Marková. V prechodných ustanoveniach zmeny rozvrhu práce je následne stanovené, že nadobúda

účinnosť 18. februára 2003 s tým, že vo veciach, v ktorých senáty Cdo-V, M-Cdo-V občianskeho kolégia a Obdo-V, M Obdo-V obchodného kolégia do dňa účinnosti tejto zmeny rozvrhu práce nerozhodli, konanie vykonajú a rozhodnú po tomto dni senáty v zložení stanovenom touto zmenou rozvrhu práce. Zmena rozvrhu práce bola prerokovaná na zasadnutí Sudcovskej rady Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „sudcovská rada“) 17. februára 2003, pričom sudcovská rada svojím uznesením odporučila zmenu rozvrhu práce vykonať. Zmena rozvrhu práce mala normatívny charakter, a preto sťažovateľkou napadnutá časť sa pochopiteľne netýkala iba právnej veci M Obdo V 8/2002, ale všetkých prebiehajúcich konaní v senátoch Cdo-V, M-Cdo-V, Obdo-V a M Obdo-V ku dňu účinnosti zmeny rozvrhu práce, vrátane konaní začatých pred 1. januárom 2003. Pokiaľ ide o oprávnenie podpredsedu najvyššieho súdu zastupujúceho neprítomného predsedu najvyššieho súdu meniť rozvrh práce, podľa názoru podpredsedu najvyššieho súdu za situácie, keď nebol post predsedu najvyššieho súdu obsadený, bol podpredseda najvyššieho súdu oprávnený rozhodnúť o zmene rozvrhu práce v zmysle § 27 ods. 2 a 3 zákona č. 335/1991 Zb., ako aj podľa čl. 24 ods. 2 písm. e) a čl. 26 ods. 3 Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. mája 1993 č. Pls 1/93 (ďalej len „rokovací poriadok“). Podľa uvedených článkov rokovacieho poriadku predseda najvyššieho súdu vykonáva štátnu správu najvyššieho súdu a ďalšiu riadiacu činnosť tým, že určuje rozvrh práce najvyššieho súdu, pričom v čase neprítomnosti predsedu najvyššieho súdu vykonáva všetky jeho práva a povinnosti podpredseda najvyššieho súdu.

Oprávnenie predsedu najvyššieho súdu meniť jednotlivých členov senátov vyplýva jednak zo zákona, ako aj z rozvrhu práce. Do určeného rozvrhu práce senátov najvyššieho súdu môže predseda najvyššieho súdu zasahovať v prípadoch výrazných rozdielov v pracovnom vyťažení, vylúčenia sudcu z prerokovania a rozhodovania veci, výskytu takých okolností na strane sudcu, ktoré mu krátkodobo alebo dlhodobo bránia alebo budú brániť v riadnom výkone činnosti v senáte, a napokon v prípade zmien v personálnom obsadení súdu. Pokiaľ ide o veci, o ktorých sa už začalo pred súdom konať, platné predpisy zakazujú zmenu určeného sudcu či senátu alebo určeného zloženia senátu z dôvodu pracovného vyťaženia. To znamená, že v ostatných prípadoch je možné pristúpiť k zmene

